ԿՈՎԿԱՍ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

Երկրորդ տարի — 26 Մարտի — 1847 — Համար 17

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐՔ

ԹԻՖԼԻԶ Մարտի 20

[illegible]

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

[illegible]

[illegible]

(Տե՛ս կով. № 16)

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐՔ.

ԳԱՂՂԻԱ.

Փարիզ. Մարտի 15. [illegible]

[illegible]

եւ արկանել ընդ այս Ճանապարհ, և գերեզմանին Ճանապարհորդութեանս կանգնել զեղ մի:

— Լրագիրն Կոստանդնուպօլսոյ յիշէ զնոր քանակ չիմօթութեանց, որ քանակիցն են անդ Նախարարութիւնն Գամնաց. Պօկոստութիւնն որ բառ որ առաւելու: Մի 'ի Պէկալութեանց, որ է 'ի խմբէ համախոհից պաշտպանութեան, 'ի տան Նախարարին Գամնաց համաձայնեցաւ առել, եթէ իր անպաշտօն զանձանն եղեալ էր յայտնի գիտութեան, անշուշտ խոստովանէր զանձնս անկեալ 'ի մեղանչութիւն: Պաշտօնէն զի Նախարարն յայտնեսցէ, թէ որչափ է պաշտօնութիւն զորեղ: Յառաջ քան զայս Նախարարութիւնն յայտնէր զայնպիսի նիւթս, այլ այժմ բառ անձնային գան գործէ ծածկել: Այրեաց չարիքն են այնպիսի մեծ, զի եթէ տացէ ծանուցանել զբոլոր նորա, անշուշտ անցն ձեռներեց լինել յաշխարհ մեծամեծ:

— Տասանն ամն ամի եւս յառաջ քան զայս ծածկեալ Թագաւորեալ էր յանձանց ձա-Հիւս զՀ միլլիոն փրանկս, մինչ Պրոֆեսորք սովորեալ էին զՀետ նորա: Այժմ Բեբէ նախագահն Պալեւնոյ զուտարին, հրամանաւ ընկ զենանել զայն զանձ: Մի 'ի սեանլուրց գրելոց, որ զիրս զոնեա այսր զանձու, խոստանայ զուցանել նմա զայն:

— Կրակարար երկրագործութեան և փաճառականութեան ընդանեկից 3000 փրանկս այնմ, որ մարթասցի սպրանել զկարտոֆիլն, և անխառն պահել զայն 'ի ժանտոյ, որով տարակալի:

Թշնամութիւն հայր որ բառ որ սոստկանայ 'ի Պուալերս և յԱնգլիա: Միայն 'ի ծովեզերեայ Նորմանդիոյ, որ է յանդիման Անգլիոյ 'ի յամենաբանեան Պուալիոյ զաւառն զՀետ սամնելոյ զգաստացուցին անդր: Նաստածանութիւն քարերարաց Հասուցանէ զարմանացուցանել և ողջութիւն սոցա Թեթեւացուցանէ զչսուլին զՀեղձուցմութեան ազգին բնակչաց:

ԱՆԳԼԻԱ

Լոնդոն: Մայիսի 14: 'ի Հարաւային ծայրն Անգլիոյ, որ առ Չրացանդան Բարկշոնոց, անդն Կորիջոց եւ Հանդուրժեալ բանութեան Անգլիացւոց, խոսովեալ են քնքեղմ նոցա, և բազում անդամք 'ի պատերազմ խոյսէին: 'Ի 10 յունուարի մերձաւորին շարժեալ է անդ մարմն: Պատմողական կողմանց այնորիկ սնձամբ անձին ելեալ 'ի բազմութեանց զօրաց ընդդէմ մայր մեծ խոհեմութեան նոցա՝ որ կոչի Կլեւոն: զօրացուցանել 'ի 'Ի յոմանէ զ20,000 եղկոս, զորս առ փոքրեալ էր 'ի նոցանէ, և պատուհասել զայլ ամս մեծասնութ նոցա, որ կոչի Պուոս:

— Ամէն Իռլանդիա անքն 'ի բանութենէ տակաւ, տարոն Պալլաւին Անգլիոյ անցուցանել զծախսանսն 'ի մէջս, թէ զորենք հասուցեն նմա զձեռնհասութեան: Պատուդատար Պալլաւին ձեռն թէ, ոչ իմանայ, թէ իւրաքանչիւր որ զանն ամփոփելոյ հացարս մարդկան առանց ընդ բռ ա Իռլանդիոյ Իռլանդիացւոց մեղաց Անգլիոյ, ոչ միայն կարօղ զերծ պատուութիւնն, այլ և կէտ զոյն նեղութեան, զոր հարկէ թէ մի յաշխարհս Իռլանդիոյ կեալ, եւս ևրկէր յետ նորոգութեան Թագաւորութեանց նոցա:

Լոնդոն: Ապրիլի 1: Չարիք առ որք յառաջ եղև Հանդես 'ի Բաւլենդամեան անդապատան ...ութ, հանդ փառաց փիլիսոփայական. Թագուհին Վիկտորիա, և անդ յանդիման եղև նմա նոր զիւտական Խեմաւոռիս, և մանուկ Թագաւորին զեղուցեալ պաշտօնիք կոչէ: Բայց 'ի զիլոյ մասանց Թագաւորին անձին Հանդիսական հանդիսիկ զօրա, ...ում յաջողական Պիծեաց

Եհանդ, որ Հայոց մեծագործութեան զաւակ զանկալեան:

'Ի Պօլսեցին Մայրաքաղաքի Եղմիածնայ Համաստեղեան նոր կարդ պատարագաւորաց զարդու (սաղ): որ կարեն 'ի Հինգ բոյթն ձայնել զորս Հարկը Հոգին: Այսն ամբ այսր ծննդեանն կոսաանեց յեկեղեցւոյ Հինգ ժամուց կերակրել զատենն Հացիւ Հացին: Դրացւոյն և ամենեքեան պետեալը ընդ անգամայն: Բայց յայս կերակրոյ տարածեալ առատ և զգոն մի Հացի: Ծառայքն Հանձեալ այսր ձեռնտուն, յորում ժկյան աղքատք զառանել զկերակուր, գիտակը կատարելիկ աշխարհին կարգելին առաջի սոցա բերկոյ, նախ ինքեանք առն զմնայան կերակրոյն, և ապա ժկյան սուտնել զնգրաւ: Իւր եղանակ կերակրելոյ աղքատաց կնքեց Մակրեան:

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ:

Լուսաւորչեան կարգեալ ատեանին Հոգեւորակոն Հաւատարմութեան տանն Հայոց Մայրաւան և Աջեր Ալամու Հաւատարմանցն այս 1847

սարդիս յունիսի մէկին ընդել իմաստեան Տփխիսու քաղաքի յորդող վեհ-Նախիջեւանցին Պ. Ն. Բերագր Աղայեանցի Միքայէլեանց և Պ. Յովհաննու Բաբ-կենեան Արզուտինսկեանց. Կարսն, որք կին և ոյն ծնողք ամեն կնիկիդըսն. Հէո, որոց են Հայաստանն, Պոլսեցն (Հայ Ալբաղիսն), Աֆղանստանցին, Պարսիսեանն, Շանթիսեանն, Ամբոխեան և Բռնղելեան, Միջնայ ևրեր անձինքսն բնակէ մերան Հայոց Հաւատարմութեան. Կոմպտեան Աշխարհագրական զրպ-Լասը Կոմադուրեան 'ի 25 Դեկտեմբերի 1846 ամի զոյն զօրշադրութիւնն Հանձնեցին, որ Աշ-կոնեան փոխարքայն և Հայաստանն է, ընթացութիւն այս զորեն մի, ևրեր բնիկք են, և որ են երկուքն եղբարք Պարոն Գաբրիէլն և Պարոն Գէորգ-Պէկէրեան Միքայէլեան և Պ. Գուբրիէլ Յով-Հաննէսեան Տէր Միքայէլեանց: Ընդհանուրք այսց Հայրապետեան և Հաւատարմաց ձեռագրաց ամեն զառարանդաւորացն, որոնցմէ եթէ որ զանձնանց առ-ատար առնել ընկերութեան Հետ, պարտի դիմել 'ի Տփխիս առ Պ. Միքայէլեանց առ եղ-բայրն եղբայրս Ա. Միքայէլեան (Աստրախան առ Պարոն Տէր Միքայէլեանց. (և 'ի Մոսկուա) առ Պ. Աբրա-համեան:

ՆԿԱՐԱՑ ՊԱՐԿ

Պարզօդութիւն ա...

Ոնկայք ծառայք և պաշտօնեայք Միածին,
զձեզ Հերկի Հրաւիրեմ ձեր իշխան,
զձեր պատուել մի երկինքը բնակիցն,
եւ պատարագ եմ յահել արդար ձեր Հոգւոյն,
'ի քննութիւն առնել զինչ իմաց առն,
Հարկք մերս Հոգւոյ բոյսն ուղղութեան,
Թէպէտ Հայր զբռ Հաճարեան յայնարհէ,
այլ չառնեմ ես 'ի տան Հանգիստ և ժամ մի,
անհնարանց է ինձ յաւէժ զիշերն,
չխաղաղել խաղաղէս այս իմ կին:
Ծնո պրպտել և անհրաժեշտ յուսադրեն,
խոնարհեցաւ աղօթք ինձ տկար,
յանձնել նմա զեղանակին զարտագ,
եւ անձին և Հոգւոյ և պաշտաման,
զերծուցէք բերեալ ուխտ և զիջակ:
Չարք զնայլ եղբ անէծք դանդաղեալ,
և զի զնա մի խաբեցի Թշնամին,
եւ ինձ կոչն միշտ արթուն առ 'ի ձեռք,
այլ աղօթեմ է, ...մ զենանն փառագին:
անդրոց, զմբոչ, և ապերախտ այս իմ կին:
Խոհ զիտեմ զի՝ քննութեամբ բարեկամ,
ամաձեռն զա առնել ընդ սնանս և ը ծով,
եւ զիտեմ զի աներկրոց յանդիման,
Հարցցաց զանձեր 'ի զլուխ իմ 'ի յայի սան,
խնդիր Հայր առ 'ի նկրտաւ Նախասոց,
կինն կերպար 'ի սուսկութիւն իւր սաղ,
նմանէ չարիս, որ զանձ և սուտս,
կամ արձակեր Հայր զմառութեան առեղծեր,
ընդ Թշնամեայ միշտ չքնէր զանն:
նմանեմ, պաշտող, և խոնարհիմ այս իմ կին:
Ցանկան անմամբ, աղօթութեամբ չէ յայտ,
Թշնամիք մեր Հոգին 'ի մեր 'ի յինքն,
և զրգուել զանկութիւն, բարկութիւն,
զոյեմեալ զոնայն զանման աստկութիւն,
արդ, զմաշ առեր ինձ խորհուրդ բարի անսաստ,
զան սրտեր, ով է իրար կամ արգար,
խոստ եւ խօսք իմ, այլ զէ լեզուս սատանան,
ողջախոհութեամբ առեալ մեծի պատառանութեան խոնարհ պաշտպանութիւն իւր անձին,
յայսց ցեղանին զէ յանձնեաց այս իմ կին:

ՆԿԱՐԱՑ ՊԱՐԿ

Պարզօդութիւն Հայր:

Ընկեր զի՞նչ եմ, լեռնին եղջերուաց,
զոյն միայնոյն պետէ Հոգւոյ յերկին,
են եմ ժառանգ զոյգ զուգակից ամոլիս,
եւ եմ ատեալ զանդայծ երդուեմ պատէն,
եք արծաթ, մարդկ կեանք երջանիկ,
և սիրեմ զազատութիւն իմ բարեկէ,
այլ ինձ յազդեաց զերիս զին յուխտեան,
Հարեւանաց չար խորհրդոց աշխատան,
եւ մնամեալ եմ, փախչեալ եմ, ծարաւեն,
եւ կապեալ եմ, եւ զերեալ եմ, և ոչ կին:
Ի զէր զիմ լեռն ապաւինեմ դերութեան,
ոսկեզծել կամի անզութ իմ իշխան,
'ի զեր զմեծ, որ է Հոգւոյս պաշտպան,
կամի 'ի սեր զործացուցանել զիմ սիրտ,
աստ սրտեր բեր լեռն բոյս ինձ պետան,
ոչ զարմանիք կամիմ և ոչ սպանուչ,
թէ սատանան մի ինձ լցի զկնաչոր,
կարեմ սատանայական սպանոցեայ Հարկ արդար,
և միայն իւ ձ զեղանց զպատանոց ձեր անդքն,
եւ թշնամի եմ առն ինչ և ոչ կին:
Ինձ ոչ տայ Թոյլ խօսել 'ի բնիկ յիմ լեզուի,
ինձ արդեալ զբարբառ իմ Հայրենի,
ոչ ներէ ինձ կրել զրոշ աշխատութեանց,
զհանձնեաց իմ ժառանգական նշանաց,
ոչ կարեմ ես յիշել զանուն փաղելի,
որ զարդարեր էր պայծառացեալ իմ ազնիւ,
և որ ծնաւ իմ ազգին անմոռաց:
Ինձ ոչ երբեք ժամանել անյեղ յայն առ Հաց,
զոր կրեն ռահվեալ եմ մշտալին,
պնդեալ յանէծ անդրոց զերեալ ոչ կին:
Օ մանկեր ծառայ փարեալ Հոգւոյ,
զպատուական 'ի նոցանց սարոյլեաց,
և զնա մեռանել յանէծ անձնոյ նեղութեան,
իւր ծառայից որ չորք զինեալ պատեան կան,
զնախապանն զանձեալ և զիջում առանալոյ,
անդ որդիքր անմոռանայի իմ փառաց,
և ինձ այլ եւ արքայութեան զանդամանս,
որոյ յայտ ոչ զոն կապանք, ոչ սաՀմանք,
և ես Հարկիմ առնել չարեաց զայր բարձին,
և 'ի սրտի ծածկել, ընդ առեալ կին:

ՏՓԽԻՍ:

'Ի Տպարանի Ճոռնէ Պարոնի Ճոոզոյ բնակչաց յազգային Ներսիսեան Կրթարանաց: